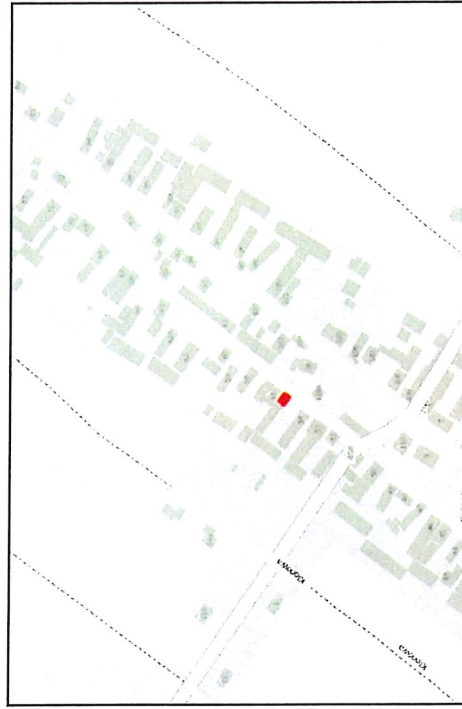


GEZ 41	KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość Czeska Wieś
1. Nazwa Budynek mieszkalny w zagrodzie	2. Czas powstania ok. 1920 r.	7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym	
		4. Adres Czeska Wieś nr 55, dz. nr 491	5. Przynależność administracyjna województwo opolskie powiat brzeski gmina Olszanka
		6. Formy ochrony Zarządzenie Nr WG-VII-55/2016 Wójta Gminy Olszanka z dnia 1 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Olszanka	
1. Widok od pód.-wsch. 2. Widok od pód. 3. Widok od pód. 4. Lokalizacja.			

8. Historia, opis i wartości

Wieś po raz pierwszy wzmiankowana w 1310 r. jako *Bohemorum villa*, a następnie w 1358 r. jako *Bongischdorf*, w 1416 r. jako *Bemyschdorff*, a w 1417 r. jako *Bomischdorff*. Pierwszymi znanymi właścicielami wsi był ród Pogorzeliów, właścicielei klucza michałowskiego, w rękach którego miejscowość znajdowała się co najmniej od roku 1315. Z rodem tym należy wiązać budowę kościoła. W początku XV w. w Czeskiej Wsi odnotowano dwór lub sołectwo, a także młyn. W 1533 r. wieś nabył Melchior Hirsch, od którego przejął ją książę brzeski Jerzy II, który z kolei przekazał wieś miastu Brzeg w zamian za Czepielowice. We władaniu miasta pozostawała do reform administracyjnych państwa pruskiego z 1874 r., kiedy likwidacji uległa gmina Czeska Wieś, a miejscowość weszła w skład okręg administracyjny Jankowice Wielkie. W 1534 r. w księstwie brzeskim wprowadzono reformację, co wiązało się z przekształceniem kościoła na ewangelicki. W tym czasie istniał już folwark. W 1718 r. miała miejsce rozbudowa kościoła w ramach której nadbudowano wieżę i dobudowano kruchnię. W opisie statystycznym Śląska z 1783 r. we wsi wymieniono kościół, szkołę ewangelicką, a także 34 zagrody kmiecie, 24 zagrodnice i 11 chałupniczych. W tym czasie miejscowość liczyła 420 mieszkańców. Kolejny spis statystyczny z 1845 r. wymienia kościół, szkołę ewangelicką, wolne sołectwo oraz 114 domów. Wieś zamieszkiwało 547 osób.

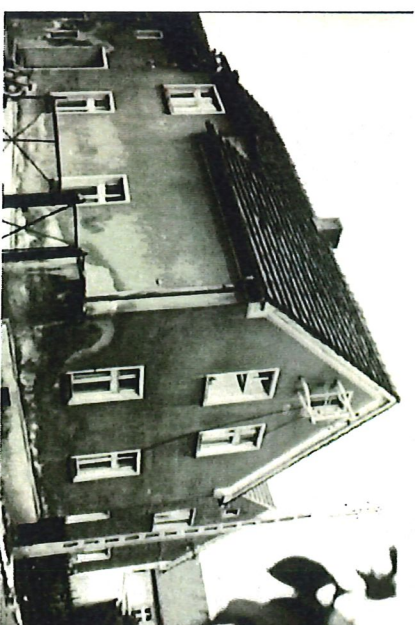
Budynek wzniesiony ok. 1920 r., remontowany w 1971 r. i współcześnie. Zachował historyczną bryłę nieznacznie zmienioną poprzez wydłużenie okapów Zlokalizowany w centralnej części wsi, w zabudowie zagrodowej, w układzie szczytowym względem drogi. Założony na planie prostokąta, parterowy z wysokim poddaszem, podpiwniczony, nakryty dachem dwuspadowym. Murowany, otynkowany, z pokryciem z dachówki zakładkowej w kolorze czerwonym. Od pn.-zach. do budynku przylega niższy budynek o funkcji mieszkalnej i gospodarczej. Elewacja pld.-zach. czerosiowa, z otworem wejściowym w osi drugiej dostępnym terenowymi schodami. Ponad otworem okiennym wyznaczającym oś trzecią jednoosiowa wystawka. Dekoracja architektoniczna w postaci gzymsu obramiającego szczyt. Otwory okienne i drzwiowy zamknięte prosto. Okna PCV jedno- i dwudzielne, jednopoziomowe, z podziałami za pomocą szprosów. Stolarka drzwiowa jednoskrzydłowa, w konstrukcji pływimowo-ramowej z przeszkleniami.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Przed 2014 r. budynek został poddany pracom remontowym które wpłynęły negatywnie na jego wartości zabytkowe, głównie poprzez zmianę rodzaju pokrycia dachowego, wydłużenie okapów oraz wymieniane stolarki. W połaciach dachu brak widocznych ugięć, falowania czy ubytków. Wody opadowe odprowadzane są poprzez rynny i rury spustowe wpięte do kanalizacji. Mury bez widocznych odchyłen lub spękań, w partiach dolnych ze śladami zawilgocenia. Tynki wtórne, cementowo-wapienne. W trakcie remontu zniszczeniu uległy gzymsy koronujące, obramiający szczyt uproszczono. Okna w formach ahistorycznych.

Postulaty:

- w przypadku podjęcia remontu budynku należy dążyć do: wymiany okien i drzwi na stolarkę w formach powtarzających rozwiązania historyczne; przywrócenia detalu architektonicznego; przywrócenia pierwotnego rodzaju pokrycia dachowego i formy dachu.



Budynek na fotografii z 1991 r. (źródło: fiszka adresowa, zbiory WUOZ Opole).

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Grzegorz Naumowicz, 31.01.2026 r.

G. Naumowicz

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków